

El suro

No pas totes les ampolles de vi es tapen amb cilindres de suro. Ni tan sols totes les ampolles de vi que es produeixen a Catalunya i a les comarques gironines duen un tap de suro d'una sola peça. Per no parlar de l'origen del suro, que sovint prové d'altres indrets de la península Ibèrica. Algunes empreses troben car el tap de suro d'una sola peça i compren aquell cilindre maldestre fet amb serradures de suro i cola.

El tap de retalls és un dels problemes, però un dels menors. Hi ha un polinomi que espanta: la crisi econòmica global; la competència de nous materials; les ajudes que reben altres governs, com és el cas del de Portugal; la dependència de la matèria primera d'altres zones productores ibèriques, a causa de la deixadesa dels boscs de sureres de les comarques gironines, i la manca d'una política institucional de suport en el sector del suro.

El 21 de maig del 2009 es va celebrar un debat sobre el suro a Can Grau de Palafrugell en què els productors dels vins del Priorat, una de les denominacions d'origen més importants del món, van reivindicar el tap de l'Empordà: perquè és de casa, perquè preserva el bosc mediterrani i perquè és el millor del món. René Barbier, un dels tres pares del nou Priorat, i el prestigiós productor Carles Falcó, el marquès de Griñón, no conceben un gran vi sense tap de suro. Barbier, a més, reivindica un esforç per garantir la traçabilitat del tap de suro.

El Priorat era, abans de Barbier, Josep Lluís Pérez i Álvaro Palacios, una comarca deprimida, amb una població envellida, viles quasi desertes i un jovent que desertava cap a la ciutat. La recerca i producció de vins d'alta qualitat va ressuscitar la comarca. El Priorat hauria de ser el model per al rescat del suro de les Gavarres, especialment, i de tot l'Empordà. Les dues regions no són comparables, però cíclicament hi ha una conjuntura econòmica que hauria de propiciar polítiques per rescatar la vida forestal a les Gavarres. Calen diversos factors a l'hora: gent que hi cregui, gent que ho necessiti, polítiques de suport per engegar o reiniciar el procés, i molta inversió pública.

Josep Guix, director territorial del Departament d'Agricultura, Alimentació i Acció Rural, proposa crear una DO Suro de l'Empordà. És una proposta romàntica, però no suficient. Calen subvencions al

XAVIER ROQUETA

sector del suro, basades en tres potes, les mateixes que han de dirigir l'agricultura moderna en un entorn de pressió urbanística, industrial i turística: la mediambiental, la social i l'econòmica. La primera inclou la preservació del bosc mediterrani i la neteja del bosc per combatre els incendis. La segona, que ha de comportar el repoblament rural, el retorn de població al camp, al bosc, requereix infraestructures bàsiques per garantir el condicionament d'habitatges, de camins, de telecomunicacions i serveis bàsics. La tercera pota ha de procurar que aquesta aposta forestal tingui una rendibilitat econòmica. Evidentment, el suro no és la vinya, però aquest és el repte de la I+R+D, la innovació, la recerca i el desenvolupament; de la implicació de la UdG, per exemple.

Evidentment, per obtenir suro bo calen tres generacions altruistes: l'avi planta l'alzina surera; al cap de trenta o quaranta anys o més, el fill en treu el pelagrí; al cap de trenta anys més, el nét pela el primer suro, i a partir d'aleshores ho farà cada 12-15 anys. El suro és un model de cultura mediterrània, de creixement lent, en contraposició al model anglosaxó, de rendiments ràpids i immediats.